

Ginebra

«Rodoreda no era una feminista com ho va ser Roig o Marçal, però ens en va ensenyar tant, de feminisme, a cada obra, a cada personatge» | «L'Anna ens ha posat en primer pla que la tendresa i la lluita no són oposades, sinó que la simbiosi d'elles dues és una cosa meravellosa»

Mercè Rodoreda | Pilar Aymerich

L'Anna és a l'exili i els grans i manipulats mitjans de comunicació li van criticar que marxés a un país capitalista, d'altres parlaven de la internacionalització del procés. Però per la caverna, el què era important era que l'Anna «es tornés una pija». Jo vaig pensar que s'està deixant créixer el serrell i que la llargada està en aquell punt tan malparit que te l'has de recollir d'alguna manera perquè és massa llarg per deixar-lo però un pel curt per jugar amb ell, i només queda una alternativa: posar-te clips de qualsevol manera perquè no et molesti. El serrell, quin poder que té, que fa sortir com mai el masclisme de la caverna.

Podria entretenir-me amb això, però jo us vull parlar de coses boniques.

Fa cosa d'una mica més d'un mes i mig que vaig decidir començar *La mort i la primavera* de Mercè Rodoreda, a propòsit d'una activitat complementària de la universitat. L'opinió general m'havia seduït, se n'ha parlat més perquè l'han reeditat i tot han estat meravelles. Quan va ser proposat a classe va haver-hi un advertiment: «és un llibre dur, s'ha de tenir estómac». Sense pensar-m'ho massa vaig escollir *La mort i la primavera* deixant a la recambra *El vigilant del camp de sègol?* del qual en sóc defensora, militant i enamorada empedreïda. *La mort i la primavera* és una obra pòstuma, però el gran cos de l'obra es va escriure a Ginebra. Al cap de poc de prendre aquesta

---

decisió que pot semblar intranscendent, tot i que per mi és força transcendent, començava el rumor que l'Anna era a Suïssa, que havia marxat per quedar-se a Ginebra.

Quan vaig sentir Ginebra el meu cervell automàticament va establir una d'aquelles correspondències de Rimbaud, perquè Ginebra és Rodoreda, i per mi, no deixa de ser una dolça tristesa que l'Anna triés el mateix destí que Rodoreda. És romàntic i tot.

Rodoreda no era una feminista com ho va ser Roig o Marçal, però ens en va ensenyar tant, de feminisme, a cada obra, a cada personatge. Ella no n'era conscient de tot aquest llegat pseudofeminista, no era la seva intenció aquest empoderament feminista, però ella ho va fer. Ella volia escriure, i així ho va fer, malgrat tot, ens ha deixat unes novel·les que mai et deixaran indiferent, crec que és impossible que Rodoreda no et remogui el cap, el cor o l'ànima d'alguna manera.

L'Anna ens ha posat en primer pla que la tendresa i la lluita no són oposades, sinó que la simbiosi d'elles dues és una cosa meravellosa. Es poden dir grans veritats amb el somriure als llavis i al puny alçat. Per això fa tant mal tenir-la lluny, perquè hem après d'ella sense ser conscients de fer-ho, segurament sense que ella fos conscient d'estar ensenyant. Igual que Rodoreda, ens ha remogut el cap, el cor o l'ànima d'alguna manera.

Ens l'estimem tant, Rodoreda. Ens estimem tant, l'Anna. Les dues no deixen de ser DONES valentes que comparteixen el destí del seu exili: Ginebra.